

Sygn. akt: IV U 634/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 stycznia 2022 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu
w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Agnieszka Chlipała - Koziół

Protokolant: Grzegorz Łado

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 stycznia 2022 r. we Wrocławiu

połączonych spraw

z odwołania wnioskodawczyni **L. A.**

od decyzji strony pozwanej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

z dnia 19.06.2020 r. znak (...) - (...)

z dnia 10.12.2020 r. znak (...) - (...)

z dnia 4.11.2020 r. znak (...) - (...)

z dnia 20.01.2021 r. znak (...) - (...)

o zasiłek opiekuńczy

I. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 19.06.2020 r. znak (...) - (...) i zmieniającą ją zaskarżoną decyzję z dnia 10.12.2020 r. znak (...) - (...) i przyznaje wnioskodawczyni L. A. prawo do zasiłku opiekuńczego oraz dodatkowego zasiłku opiekuńczego za okresy od dnia 16.03.2020 r. do 26.03.2020 r., od 1.04.2020 r. do 15.04.2020 r. oraz od 17.04.2020 r. do 3.05.2020 r.;

II. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 4.11.2020 r. znak (...) - (...) i zmieniającą ją zaskarżoną decyzję z dnia 20.01.2021 r. znak (...) - (...) i przyznaje wnioskodawczyni L. A. prawo do zasiłku opiekuńczego oraz dodatkowego zasiłku opiekuńczego za okres od dnia 4.05.2020 r. do 30.06.2020 r.;

III. orzeka, że koszty sądowe ponosi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. decyzją z dnia 19 czerwca 2020r. znak: 470000/603/OW/00097128/2020-ZAS działając na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 4, art. 14 ut.1, 1a, 2 i 2a Ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 1 ust. 1 oraz art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 2 marca 2020r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych w zw. z art. 1 ust. 1, art. 32 ust. 1 pkt 1a Ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa oraz §1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 maja 2020r. w sprawie określenia dłuższego okresu pobierania zasiłku opiekuńczego w celu przeciwdziałania (...)19 odmówił **ubezpieczonej L. A.** prawa do zasiłku opiekuńczego

oraz dodatkowego zasiłku opiekuńczego z okres: od 16 marca 2020r. do 26 marca 2020r., od 1 kwietnia 2020r. do 15 kwietnia 2020r. oraz od 17 kwietnia 2020r. do 3 maja 2020r.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż - jak wynika ze zgromadzonej dokumentacji - ubezpieczona złożyła wniosek o wypłatę dodatkowego zasiłku opiekuńczego nad dzieckiem urodzonym (...) z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem zdrowym w wieku do ukończenia 8 lat w związku z zamknięciem żłobka, klubu dziecięcego, przedszkola, szkoły lub innej placówki, do których uczęszcza dziecko z powodu (...)19 za okresy od 16 marca 2020r. do 26 marca 2020r., od 1 kwietnia 2020r. do 15 kwietnia 2020r. oraz od 17 kwietnia 2020r. do 3 maja 2020r. W związku z opłaceniem składki za styczeń 2020r. w niewłaściwej wysokości pomniejszonej o okres orzeczonej niezdolności do pracy dobrowolne ubezpieczenie chorobowe ubezpieczonej ustало od dnia 1 stycznia 2020r., w konsekwencji czego nie nabyła ona prawa do dodatkowego zasiłku opiekuńczego za w/w okresy.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. decyzją z 4 listopada 2020r. znak: 470000/603/OW/00145525/2020-ZAS działając na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 4, art. 14 ust.1, 1a, 2 i 2a Ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 2 marca 2020r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych w zw. z art. 1 ust. 1, art. 32 ust. 1 pkt 1a Ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 maja 2020r. w sprawie określenia dłuższego okresu pobierania zasiłku opiekuńczego w celu przeciwdziałania (...)19 odmówił **ubezpieczonej L. A.** prawa do zasiłku opiekuńczego oraz dodatkowego zasiłku opiekuńczego z okres od 4 maja 2020r. do 30 czerwca 2020r.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż - jak wynika ze zgromadzonej dokumentacji - ubezpieczona złożyła wniosek o wypłatę dodatkowego zasiłku opiekuńczego nad dzieckiem urodzonym (...) z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem zdrowym w wieku do ukończenia 8 lat w związku z zamknięciem żłobka, klubu dziecięcego, przedszkola, szkoły lub innej placówki, do których uczęszcza dziecko z powodu (...)19 za okres od 4 maja 2020r. do 30 czerwca 2020r. W związku z opłaceniem składki za styczeń 2020r. w niewłaściwej wysokości pomniejszonej o okres orzeczonej niezdolności do pracy, za luty 2020r. w niewłaściwej wysokości (zadeklarowana błędna podstawa wymiaru składki), za marzec 2020r. i kwiecień 2020r. w kwocie pomniejszonej o niewypłacone zasiłki opiekuńcze (składki umorzone), za maj 2020r. błędna podstawa wymiaru składek (pomniejszona o niewypłacony zasiłek opiekuńczy), za czerwiec 2020r. błędna podstawa wymiaru składek (pomniejszona o niewypłacony zasiłek opiekuńczy) dobrowolne ubezpieczenie chorobowe ubezpieczonej ustало od dnia 1 stycznia 2020r., w konsekwencji czego nie nabyła ona prawa do dodatkowego zasiłku opiekuńczego za w/w okresy. Dodatkowo organ rentowy podniósł, iż w okresie tym tj. od 28 grudnia 2019r. do 28 maja 2020r. drugi rodzic dziecka M. P. był osoba bezrobotną, w związku z czym należy uznać, iż był inny domownik mogący zapewnić opiekę dziecku.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. decyzją z dnia 10 grudnia 2020r. znak: 470000/603/OW/00097128/2020-ZAS działając na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 4, art. 14 ust.1, ust.2 pkt 2 Ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 154 § 1 i § 2 k.p.a. oraz art. 4 i art. 31zs ust. 1 i 2 Ustawy z dnia 2 marca 2020r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych w zw. z art. 1 ust. 1, art. 32 ust. 1 pkt 1a Ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa oraz §1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 maja 2020r. w sprawie określenia dłuższego okresu pobierania zasiłku opiekuńczego w celu przeciwdziałania (...)19 **uchylił decyzję z dnia 19 czerwca 2020r.** znak (...) - (...) oraz odmówił **ubezpieczonej L. A.** prawa do zasiłku opiekuńczego oraz dodatkowego zasiłku opiekuńczego z okres od 16 marca 2020r. do 26 marca 2020r., od 1 kwietnia 2020r. do 15 kwietnia 2020r. oraz od 17 kwietnia 2020r. do 3 maja 2020r. z uwagi na to, że składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za: styczeń 2020r. została opłacona w niewłaściwej wysokości (pomniejszonej o niewypłacone zasiłki), za luty 2020r. w niewłaściwej wysokości (zadeklarowana błędna podstawa wymiaru składki), za marzec 2020r. i kwiecień 2020r. w kwocie pomniejszonej o niewypłacone zasiłki opiekuńcze (składki umorzone), za maj 2020r. błędna podstawa wymiaru składek (pomniejszona o niewypłacony zasiłek opiekuńczy. Ponadto na dzień 1 lutego 2020r.

ubezpieczona nie podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu, tym samym nie ma prawa do dodatkowego zasiłku opiekuńczego oraz zasiłku opiekuńczego za okres przypadająca na miesiące, w którym nastąpiło zwolnienie z opłacenia składek na ubezpieczenie chorobowe tj. marzec i kwiecień 2020r. W konsekwencji ubezpieczona nie nabyła prawa do zasiłku opiekuńczego oraz dodatkowego zasiłku opiekuńczego za w/w okresy.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. decyzją z dnia 20 stycznia 2021r. znak: 470000/603/OW/00145525/2020-ZAS działając na podstawie art. 154 k.p.a., art. 83 ust. 1 i 7 pkt 4, art. 14 ust. 1, 1a, 2 i 2a Ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 4 ust. 3 Ustawy z dnia 2 marca 2020r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych w zw. z art. 1 ust. 1, art. 32 ust. 1 pkt 1a Ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 maja 2020r. w sprawie określenia dłuższego okresu pobierania zasiłku opiekuńczego w celu przeciwdziałania (...)19 **zmienił decyzję z dnia 4 listopada 2020r.** znak (...) - (...) odmawiającą prawa do zasiłku opiekuńczego oraz dodatkowego zasiłku opiekuńczego za okres od 4 maja 2020r. do 30 czerwca 2020r. w części dotyczącej uzasadnienia, w ten sposób, że biorąc pod uwagę wyjaśnienia ubezpieczonej z dnia 10 grudnia 2020r. wraz z odwołaniem od decyzji z dnia 4 listopada 2020r. ustala negatywną przesłanką dotyczącą możliwości sprawowania opieki nad dzieckiem przez domownika (drugiego rodzica). W pozostałej części decyzja pozostała bez zmian.

Odwołanie ubezpieczonej od decyzji z dnia 19 czerwca 2020r. znak (...) - (...) zostało zarejestrowane pod sygn. akt IV U 437/20.

Odwołanie ubezpieczonej od decyzji z dnia 4 listopada 2020r. znak (...) - (...) zostało zarejestrowane pod sygn. akt IV U 634/21.

Odwołanie ubezpieczonej od decyzji z dnia 10 grudnia 2020r. znak (...) - (...) zostało zarejestrowane pod sygn. akt IV U 716/21.

Odwołanie ubezpieczonej od decyzji z dnia 20 stycznia 2021r. znak (...) - (...) zostało zarejestrowane pod sygn. akt IV U 908/21.

W treści powyższych odwołań **ubezpieczona L. A.** wniosła o ich zmianę poprzez przyznanie zasiłku opiekuńczego oraz dodatkowego zasiłku opiekuńczego za w/w okresy.

Ubezpieczona wyjaśniła, iż prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą i z tego tytułu podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. Ubezpieczona zadeklarowała najniższą wysokość składek, które opłaca co miesiąc za pośrednictwem bankowości internetowej. Składkę za styczeń 2020r. opłaciła w dniu 7 lutego 2020r. w kwocie 1 431,48 zł, składkę za luty 2020r. opłaciła 9 marca 2020r. w kwocie 1 434,48 zł. za miesiące marzec, kwiecień i maj 2020r. ubezpieczona nie opłaciła składki w związku ze zwolnieniem jej przez ZUS z obowiązku opłaty. Składka za czerwiec 2020r. została opłacona w dniu 9 lipca 2020r. w wysokości 1 431,48 zł.

W ocenie ubezpieczonej wszystkie składki za okres od stycznia 2020r. do czerwca 2020r. zostały opłacone w prawidłowej wysokości, zatem jej ubezpieczenie chorobowe nie mogło ustać w dniu 1 stycznia 2020r.

Ubezpieczona dodała również, że drugi rodzic dziecka – M. P. jako osoba bezrobotna nie mógł zapewnić dziecku opieki, gdy w okres od 4 maja 2020r. do 7 czerwca 2020r. przebywał poza W., a w okresie od 2 czerwca 2020r. do 30 czerwca 2020r. rozpoczął pracę.

W odpowiedziach na odwołanie **organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.** wniósł o oddalenie odwołań z uwagi na brak podstaw prawnych do ich uwzględnienia. Organ rentowy podtrzymał stanowisko zaprezentowane w zaskarżonych decyzjach.

Odwołania od wszystkich powyższych decyzji zostały połączone do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia pod sygnaturą akt IV U 634/21.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona L. A. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą i z tego tytułu była zgłoszona do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego.

Obsługą działalności gospodarczej ubezpieczonej w 2020r. w zakresie składek na ubezpieczenia społeczne zajmowała się księgowa.

Ubezpieczona osobiście opłacała składki na ubezpieczenie społeczne, w tym na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za pośrednictwem bankowości elektronicznej. Ubezpieczona co miesiąc opłacała składkę na ubezpieczenie społeczne w całości tj. od wskazanej w deklaracji podstawy wymiaru, bez względu na jej ewentualne niezdolności do pracy, które powodowały obniżenie wysokości składki. Dopiero po fakcie ubezpieczona zwracała się do organu rentowego z wnioskiem o zwrot ewentualnej nadpłaty w takim przypadku.

Ubezpieczona wraz z mężem M. P. wychowują małoletnią córkę Z. P. urodzoną (...)

Dowód: wyjaśnienia ubezpieczonej, k. 136v

Ubezpieczona opłacała składki za sporne okresy w następujących terminach i wysokościach:

- za styczeń 2020r. w dniu 7 lutego 2020r. w wysokości 1 431,48 zł;
- za luty 2020r. w dniu w dniu 9 marca 2020r. w wysokości 1 431,48 zł;
- za marzec 2020r. zwolniona z obowiązku opłacenia;
- za kwiecień 2020r. zwolniona z obowiązku opłacenia;
- za maj 2020r. zwolniona z obowiązku opłacenia;
- za czerwiec 2020r. w dniu 9 lipca 2021r. w wysokości 1 431,48 zł.

Dowód: potwierdzenie wykonania przelewu, k. 6-8, 51-53, 65-66, 93

wniosek o zwolnienie z obowiązku opłacenia należności z tytułu składek za marzec-maj 2020r., k. 144-145

pismo ZUS z dn. 09.06.2020r., k. 146

pismo ZUS z dn. 24.09.2020r., k. 151

pismo ZUS z dn. 24.09.2020r., k. 152

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. decyzją z dnia 18 marca 2020 r., znak (...) - (...), odmówił ubezpieczonej prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 28 stycznia 2020 r. do dnia 31 stycznia 2020 r. i 5 lutego 2020 r. do 7 lutego 2020

Ubezpieczona wniosła odwołanie od w.w decyzji.

Sprawa została zarejestrowana w tut. Sądzie pod sygn. akt IV U 258/20.

Wyrokiem z dnia 24 maja 2021r. Sad Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonej prawo do zasiłku

chorobowego za okres od 28 stycznia 2020r. do 31 stycznia 2020r. oraz od 5 lutego 2020r. do 7 lutego 2020r. Sąd ten uznał m.in., że składka za styczeń 2020r. została opłacona przez ubezpieczoną w terminie oraz w prawidłowej wysokości.

Wyrok jest prawomocny.

Dowód: wyrok tut. Sądu w sprawie IV U 258/20 wraz z uzasadnieniem, k. 138-143

Ubezpieczona pozostawała niezdolna do pracy w związku ze sprawowaniem osobistej opieki nad dzieckiem w okresie od 16 marca 2020r. do 26 marca 2020r. oraz od 1 kwietnia 2020r. do 15 kwietnia 2020r., od 17 kwietnia 2020r. do 3 maja 2020r. oraz od 4 maja 2020r. do 30 czerwca 2020r.

Ubezpieczona wystąpiła do ZUS o przyznanie jej zasiłku opiekuńczego oraz dodatkowego zasiłku opiekuńczego za w/w okresy.

Decyzją z dnia 19 czerwca 2020r. znak: 470000/603/OW/00097128/2020-ZAS Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. odmówił ubezpieczonej prawa do zasiłku opiekuńczego oraz dodatkowego zasiłku opiekuńczego z okres: od 16 marca 2020r. do 26 marca 2020r., od 1 kwietnia 2020r. do 15 kwietnia 2020r. oraz od 17 kwietnia 2020r. do 3 maja 2020r.

Decyzją z 4 listopada 2020r. znak: 470000/603/OW/00145525/2020-ZAS Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. odmówił ubezpieczonej prawa do zasiłku opiekuńczego oraz dodatkowego zasiłku opiekuńczego z okres od 4 maja 2020r. do 30 czerwca 2020r.

Decyzją z dnia 10 grudnia 2020r. znak: 470000/603/OW/00097128/2020-ZAS Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. uchylił decyzję z dnia 19 czerwca 2020r. znak (...) - (...) oraz odmówił ubezpieczonej L. A. prawa do zasiłku opiekuńczego oraz dodatkowego zasiłku opiekuńczego z okres od 16 marca 2020r. do 26 marca 2020r., od 1 kwietnia 2020r. do 15 kwietnia 2020r. oraz od 17 kwietnia 2020r. do 3 maja 2020r. z uwagi na to, że składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za: styczeń 2020r. została opłacona w niewłaściwej wysokości (pomniejszonej o niewypłacone zasiłki), za luty 2020r. w niewłaściwej wysokości (zadeklarowana błędna podstawa wymiaru składki), za marzec 2020r. i kwiecień 2020r. w kwocie pomniejszonej o niewypłacone zasiłki opiekuńcze (składki umorzone), za maj 2020r. błędna podstawa wymiaru składek (pomniejszona o niewypłacony zasiłek opiekuńczy. Ponadto na dzień 1 lutego 2020r. ubezpieczona nie podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu, tym samym nie ma prawa do dodatkowego zasiłku opiekuńczego oraz zasiłku opiekuńczego za okres przypadająca na miesiące, w którym nastąpiło zwolnienie z opłacenia składek na ubezpieczenie chorobowe tj. marzec i kwiecień 2020r. W konsekwencji ubezpieczona nie nabyła prawa do zasiłku opiekuńczego oraz dodatkowego zasiłku opiekuńczego za w/w okresy.

Decyzją z dnia 20 stycznia 2021r. znak: 470000/603/OW/00145525/2020-ZAS Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. zmienił decyzję z dnia 4 listopada 2020r. znak (...) - (...) odmawiającą prawa do zasiłku opiekuńczego oraz dodatkowego zasiłku opiekuńczego za okres od 4 maja 2020r. do 30 czerwca 2020r. w części dotyczącej uzasadnienia, w ten sposób , że biorąc pod uwagę wyjaśnienia ubezpieczonej z dnia 10 grudnia 2020r. wraz z odwołaniem od decyzji z dnia 4 listopada 2020r. ustała negatywna przesłanka dotycząca możliwości sprawowania opieki nad dzieckiem przez domownika (drugiego rodzica). W pozostałej części decyzja pozostała bez zmian.

Dowód: decyzja ZUS z dn. 19.06.2020r. znak (...) - (...), w aktach organu rentowego

decyzja ZUS z dn. 04.11.2020r. znak (...) - (...), w aktach organu rentowego

decyzja ZUS z dn. 10.12.2020r. znak (...) - (...), w aktach organu rentowego

decyzja ZUS z dn. 20.01.2021r. znak (...) - (...), w aktach organu rentowego

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Odwołania ubezpieczonej L. A. od zaskarżonych decyzji, jako zasadne, podlegały uwzględnieniu.

W toku sprawy ubezpieczona wносиła o przyznanie jej zasiłku opiekuńczego oraz dodatkowego zasiłku opiekuńczego za okres: od 16 marca 2020r. do 26 marca 2020r., od 1 kwietnia 2020r. do 15 kwietnia 2020r., od 17 kwietnia 2020r. do 3 maja 2020r. oraz od 4 maja 2020r. do 30 czerwca 2020r. wskazując, wbrew stanowisku organu rentowego, że od dnia 1 stycznia 2020r. podlega ona dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu i opłacała wszystkie składki na ubezpieczenie społeczne w okresie od stycznia 2020r. do czerwca 2020r. w prawidłowej wysokości.

Organ rentowy podnosił, że z dniem 1 stycznia 2020r. ustało dobrowolne ubezpieczenie chorobowe ubezpieczonej w związku z opłaceniem składek za okres od stycznia 2020r. do czerwca 2020r. w niewłaściwej wysokości. Organ rentowy kwestionował zatem podleganie ubezpieczonej dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w okresie, za jaki domagała się przyznania prawa do zasiłku opiekuńczego.

Kluczową kwestią było zatem rozstrzygnięcie, czy odwołująca się podlegała ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 1 stycznia 2020r. a zatem czy składki za okres styczeń 2020r. – czerwiec 2020r. zostały opłacone w terminie i w prawidłowej wysokości.

Organ rentowy w decyzji z dnia 20 stycznia 2021r. wskazał, że na skutek złożonych wyjaśnień przez ubezpieczoną ustala negatywna przesłanka dotycząca możliwości sprawowania opieki nad dzieckiem przez domownika, w związku z czym nie było podstaw do badania tej kwestii w niniejszym postępowaniu.

Stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy oraz aktach organu rentowego, których wiarygodność nie była kwestionowana przez strony, w tym w szczególności przedłożone przez ubezpieczoną kopie przelewów, wskazujące, że ubezpieczona prawidłowo opłacała składki w spornych miesiącach oraz pisma organu rentowego zwalnające ubezpieczoną z obowiązku opłacenia składek na ubezpieczenie społeczne za okres od marca 2020r. do maja 2020r. Pomocniczo Sąd skorzystał również z wyjaśnień złożonych przez ubezpieczoną, które w pełni korespondowały ze zgromadzonym materiałem dowodowym w postaci dokumentów.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 i art. 32 ust. 1 ustawy z 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, zasiłek opiekuńczy przysługuje ubezpieczonemu zwolnionemu od wykonywania pracy z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad chorym dzieckiem w wieku do 14 lat.

Zgodnie z art. 4a ustawy z dnia 2 marca 2020r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, w przypadku zamknięcia żłobka, klubu dziecięcego, przedszkola, szkoły lub innej placówki, do których uczęszcza dziecko albo niemożności sprawowania opieki przez nianię lub dziennego opiekuna z powodu (...)19 osobie, o której mowa w art. 7 ust.1 i 2 oraz art. 16 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników przysługuje zasiłek opiekuńczy z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem:

- 1) legitymującym się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności do ukończenia 18 lat
- 2) z orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego
- 3) o którym mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Zasiłek opiekuńczy przysługuje osobie podlegającej ubezpieczeniu wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu, emerytalno-rentowemu, która sprawuje osobistą opiekę nad dzieckiem w związku z zamknięciem żłobka, klubu dziecięcego, przedszkola, szkoły lub innej placówki, do których uczęszcza dziecko albo niemożności sprawowania opieki przez nianię lub dziennego opiekuna z powodu (...)19. Przysługuje tylko jeden zasiłek opiekuńczy niezależnie od liczby dzieci, które wymagają opieki.

Jak wynika dalej z art. 4a ust. 4 ustawy z dnia 2 marca 2020r. do przyznawania i wypłaty zasiłku opiekuńczego, o którym mowa w ust. 1 i 1a, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Zgodnie z art. 31zs ust. 1 Ustawy z dnia 2 marca 2020r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, w przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność i osób z nimi współpracujących oraz duchownych, jeżeli przepisy uzależniają prawo lub wysokość świadczeń z ubezpieczeń społecznych od opłacenia składek, składki na ubezpieczenia społeczne, o których mowa w art. 31zo, zwolnione z obowiązku ich opłacania traktuje się jak składki opłacone. Zgodnie natomiast z ust. 2 powyższego przepisu, osoba prowadząca pozarolniczą działalność i osoba z nią współpracująca oraz duchowny zachowuje prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, jeżeli podlegała ubezpieczeniu chorobowemu w dniu 1 lutego 2020 r.

Zgodnie natomiast z art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (obowiązujący w czasie wydawania zaskarżonych decyzji) ubezpieczenia chorobowe ustają od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego, za który nie opłacono w terminie składki należnej na to ubezpieczenie - w przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność i osób z nimi współpracujących; w uzasadnionych przypadkach Zakład, na wniosek ubezpieczonego, może wyrazić zgodę na opłacenie składki po terminie.

Zgodnie z art. 47 ust. 1 pkt 1 ustawy systemowej, w przypadku ubezpieczonej termin do uiszczenia składki chorobowej mijał 10. dnia następnego miesiąca.

Podkreślenia wymaga, że organ rentowy w toku postępowania nie wykazał mimo spoczywającego na nim ciężaru dowodu określonym w art. 6 k.c., aby ubezpieczona opłaciła składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za sporny okres w zaniżonej wysokości bądź z uchybieniem terminu. Ubezpieczona przedłożyła zaś do akt sprawy dowody wpłat składek – potwierdzeń przelewów bankowych, z oznaczeniem terminów zleceń ich przelewów, z których jednoznacznie wynika, że składki za styczeń 2020r., luty 2020r. i czerwiec 2020r. zostały opłacone w terminie i w prawidłowej wysokości.

Ponadto z przedłożonych przez ubezpieczoną na rozprawie w dniu 20 sierpnia 2021r. pism organu rentowego wynika, że ubezpieczona została zwolniona z obowiązku uiszczenia opłaty za składki za miesiące: marzec 2020r., kwiecień 2020r. i maj 2020r. Organ rentowy nie odniósł się do powyższego i nie wskazał dlaczego stoi na stanowisku, że składki nie zostały prawidłowo opłacone.

Kolejno podnieść trzeba, że zgodnie z art. 365 § 1 k.p.c., orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. W piśmiennictwie i judykaturze podkreślono, że moc wiążąca prawomocnego orzeczenia sądu charakteryzuje się dwoma aspektami. Pierwszy z nich odnosi się tylko do faktu istnienia prawomocnego orzeczenia. Ten aspekt występuje, gdy w poprzednim postępowaniu, w którym zapadło prawomocne orzeczenie, nie brała udziału choćby jedna ze stron nowego postępowania, a nie jest ona objęta prawomocnością rozszerzoną. Nie można bowiem takiej strony obciążać dalszymi skutkami wynikającymi z prawomocnego orzeczenia. Drugi aspekt mocy wiążącej prawomocnego orzeczenia jest określony jako walor prawny rozstrzygnięcia (osądzenia) zawartego w treści orzeczenia. Pozostaje on ściśle związany z powagą rzeczy osądzonej (art. 366 § 1 k.p.c.) i występuje w nowej sprawie pomiędzy tymi samymi stronami, choć przedmiot obu spraw jest inny. W nowej sprawie nie może być wówczas zastosowany negatywny (procesowy) skutek powagi rzeczy osądzonej polegający na niedopuszczalności ponownego rozstrzygnięcia tej samej sprawy. Występuje natomiast skutek pozytywny (materiałny) rzeczy osądzonej przejawiający się w tym, że rozstrzygnięcie zawarte w prawomocnym orzeczeniu (rzecz osądzona) stwarza stan prawny taki, jaki z niego wynika (por. także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2014 r., I UK 329/13, LEX nr 1444404; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 czerwca 2013 r., I UK 29/13, Legalis).

Związanie stron, o którym mowa w art. 365 k.p.c. stanowi związanie dyspozycją zawartą w sentencji wyroku normy prawnej wywiedzionej przez sąd z norm generalnych i abstrakcyjnych zawartych w przepisach prawnych. Inne sądy, organy państwowe oraz organy administracji publicznej, rozstrzygające w sprawach innych niż karne, są związane prejudycjalnie, co oznacza że nie mogą dokonać odmiennej oceny prawnej roszczenia niż zawarta w prejudykacie, ale także nie mogą dokonać odmiennych ustaleń faktycznych.

Moc wiążąca orzeczenia merytorycznego może być brana pod uwagę w zasadzie tylko w innym postępowaniu niż to, w którym je wydano. Orzeczenie takie uzyskuje moc wiążącą z chwilą uprawomocnienia się, a zatem z chwilą definitywnego zakończenia postępowania. W kolejnym postępowaniu sąd ma obowiązek przyjąć, że istotna z punktu widzenia zasadności żądania kwestia kształtowała się tak, jak to zostało ustalone w prawomocnym wyroku. Związanie stron, o którym mowa w art. 365 k.p.c. oznacza, że inne sądy są związane prejudycjalnie, czyli nie mogą dokonać odmiennej oceny prawnej roszczenia, niż zawarta w prejudykacie, ale także nie mogą dokonać odmiennych ustaleń faktycznych. Jest to tzw. pozytywny aspekt prawomocności materialnej.

Prejudycjalne znaczenia dla niniejszego postępowania miał wynik postępowania toczącego się przed tut. Sądem w sprawie o sygn. akt IV U 258/20. Ustalono w nim bowiem, że ubezpieczona w terminie i w prawidłowej wysokości uiściła składkę za styczeń 2020r. i tym samym jej dobrowolne ubezpieczenie chorobowe nie ustało w dniu 1 stycznia 2020r.

Powyższe ustalenie niewątpliwie wiąże Sąd w niniejszym postępowaniu. Podleganie przez ubezpieczoną dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w spornym okresie ma w rozpatrywanej sprawie decydujące znaczenie. Organ rentowy nadal kwestionuje fakt podlegania ubezpieczeniom przez ubezpieczoną z uwagi na – zdaniem organu - nieterminowe opłacenie składki za styczeń 2020r. Związanie tut. Sądu prawomocnym orzeczeniem zapadłym w sprawie o sygn. akt IV U 258/20 oznacza, że w niniejszym postępowaniu kwestia ta nie podlega już ponownemu badaniu.

Biorąc powyższe pod uwagę stwierdzić należało, że zarzuty organu rentowego były nieuzasadnione, tym bardziej że dołączone do niniejszej sprawy dowody jednoznacznie wykazały, że składki nie tylko za styczeń 2020r., ale również za luty 2020r. oraz czerwiec 2020r. zostały opłacone w prawidłowej wysokości, a ubezpieczona została zwolniona przez ZUS z obowiązku opłaty składek za okres od marca 2020r. do maja 2020r.

Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2010 r sygn. III UK 148/09 - do postępowania odrębnego z zakresu ubezpieczeń społecznych w zakresie postępowania dowodowego ma zastosowanie - bez żadnych ograniczeń - reguła wynikająca z 232 k.p.c. -obowiązuje więc zasada kontradiktoryjności i dowodzenia swoich twierdzeń przez stronę. Wydanie decyzji przez organ rentowy w postępowaniu administracyjnym nie zwalnia od udowodnienia przed sądem jej podstawy faktycznej, zgodnie z zasadą rozkładu ciężaru dowodu wynikającą z art. 6 k.c. Zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie III AUa 458/16 z 29 czerwca 2016 r., odrębny charakter postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych nie wyłącza zasady kontradiktoryjności w tych sprawach, w tym ciężaru dowodzenia twierdzeń przez strony. Zgodnie zaś z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku III AUa 1868/15 z 23 marca 2016 r., w postępowaniu z zakresu ubezpieczeń społecznych obowiązuje tak samo jak w innego rodzaju postępowaniach cywilnych wyrażona w art. 232 zd. 1 k.p.c. i art. 6 k.c. zasada kontradiktoryjności, zgodnie z którą ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Sąd Rejonowy podziela opisany w/w stanowisko Sądu Najwyższego, jak i poglądy powołanych Sądów Apelacyjnych.

W niniejszym postępowaniu organ rentowy w żaden sposób nie wyjaśnił w toku postępowania przyczyn nieuznania składek za ww. miesiące za opłacone przez ubezpieczoną w nieprawidłowej wysokości. Co więcej, Sąd zobowiązał organ rentowy do wskazania czy podtrzymuje swoje stanowisko w sprawie w związku z prawomocnym wyrokiem w sprawie o sygn. akt IVU 258/20, a jeśli nie do wskazania w jakiej wysokości ubezpieczona winna uiścić składki za sporny okres od stycznia 2020r. do czerwca 2020r. Organ rentowy nie wykonał jednak do dnia wydania wyroku powyższego zobowiązania nałożonego na niego przez Sąd.

Wobec powyższego należało uznać, jak wносиła ubezpieczona, że składki za sporny okres zostały opłacone w terminie i w prawidłowej wysokości (poza okresem marzec-maj 2020r. kiedy to ubezpieczona została zwolniona z obowiązku ich opłacenia przez sam ZUS). Tym samym dobrowolne ubezpieczenie chorobowe nie ustało w dniu 1 stycznia 2020r., a zatem ubezpieczona nabyła prawo do zasiłku opiekuńczego oraz dodatkowego zasiłku opiekuńczego za okresy: od 16 marca 2020r. do 26 marca 2020r., od 1 kwietnia 2020r. do 15 kwietnia 2020r., od 17 kwietnia 2020r. do 3 maja 2020r. oraz od 4 maja 2020r. do 30 czerwca 2020r., o czym orzeczono w punkcie I i II sentencji wyroku.

W punkcie III sentencji wyroku Sąd zaliczył koszty sądowe na rachunek Skarbu Państwa, gdyż zarówno ubezpieczona jak i organ rentowy zwolnieni są od obowiązku ich poniesienia – z mocy art. 94 i art. 96 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398).

Z uwagi na powyższe, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.